

0000592848

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 4567
Tarih: 30.12.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kanal İstanbul projesinin ekosistem, tarım alanları, deprem riski ve canlı yaşamı başta olmak üzere yaratacağı tahribatların araştırılması ve projenin açıklanma sürecinde oluşan emlak spekülasyonu, ekonomik boyutu ve bazı özel kişiler lehine oluşan maddi kazanımların ortaya çıkarılması amacıyla Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.
30.12.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Bundan sekiz yıl evvel gündeme gelen Kanal İstanbul Projesinin; Karadeniz ile Marmara arasında yeni bir kanal açılması yöntemiyle yapılacağı iktidar partisi tarafından kamuoyuna duyurulmuş olup çok sayıda bilim insanı, uzman ve ilgili sivil toplum kuruluşları tarafından 'projeye' ilişkin çok ciddi uyarılar dile getirilmiş olup İstanbulluların projeye ilişkin yeteri kadar bilgilendirilmediği ve yayınlanan ÇED raporunun da bilimsel ve teknik yönden eksikliklerinin olduğu, bazı kurum ve kuruluşların görüşlerinin rapora dâhil edilmediği ciddi endişe ve kuşkulara neden olmaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Kanal İstanbul projesi için başlattığı ÇED sürecinde Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin 27.02.2018 tarihli yazısında, "İstanbul Yeni Havalimanı'nın mânia planı içinde kalan Kanal İstanbul proje alanının bir kısmı mevcutta inşaatı tamamlanan en batıdaki pistin üzerinden geçmekte, diğer alanlar ise yaklaşma-kalkış yüzeyi, iç yatay yüzey ve konik yüzeyde kalmaktadır. Bu proje ile İstanbul Yeni Havalimanı'nın uçuşa açılması imkânsız olacaktır. Kanal İstanbul ve İstanbul Yeni Havalimanı projeleri birbirine zarar verici değil, tamamlayıcı olmalıdır." denilerek ciddi riskler konusunda uyarıda bulunulmuştur. Ancak bu uyarı ÇED sürecine dâhil edilmemiştir.

0000592848

Yine Devlet Su İşleri'nin 03.12.2019 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yazdığı yazıda; "Genel Müdürlüğümüzün 20.08.2018 tarih ve 281270 sayılı resmi yazımız ile görüşümüz bildirilmiştir. Nihai ÇED Raporuna kuruluşumuzun ÇED başvuru dosyasına ve raporuna ilişkin verdiğimiz görüş eklenmelidir." İbareleri mevcuttur. Fakat raporda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın iddia ettiği gibi Terkos Gölü, Yıldız Dağı'ndan gelen ve Sazlıdere Barajı'ndan elde edilen suyun 32,7 milyon değil 427 milyon metreküpünün kaybı olacağı belirtilmekteyse de bu görüşün ÇED raporuna eklenmemiş olması şüpheleri artırmaktadır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından ÇED raporu için hazırlanan raporda kanal kazısı sonucu ortaya çıkacak hafriyatın, Karadeniz kıyılarında oluşturulacak dolgu alanları ile bertaraf edilmesinin planlandığı aktarılarak bu durumun coğrafyada geri dönülemez değişikliklere neden olacağı belirtilmiştir. Proje güzergahı ve etrafı boyunca; Sazlıbosna Gölü havzasının kuzeyindeki İstanbul'un değişken coğrafyasında yaşamsal destek sistemlerini oluşturan su havzaları, tarım alanları, orman gibi doğal kaynakların ekolojik sürdürülebilirliğini sağlamakta yetersiz kalacağı dile getirilmiştir. Projenin iklim değişikliği sonucunu yaratacağına dikkat çekilerek İstanbul'un bu bölgede sahip olduğu ormanların, yer altı ve yer üstü su kaynaklarının, çayır ve meraların, kıyı kumullarının, endemik türlerin projenin inşaatı esnasında ve sonrasında yok olacağı endişesi de vurgulanmaktadır. Ayrıca söz konusu projenin yoğun nüfuslu kent açısından susuzluk sorununu da beraberinde getireceği bilim insanları tarafından ifade edilmektedir.

Projenin gündeme gelmesinden itibaren İstanbul'un projeye yakın bölgelerinde emlak spekülasyonlarının oluşması sonucunda haksız kazanç elde edenler yanında zarara uğrayan yurttaşların varlığı da bilinmektedir. Bilhassa Katar emirinin annesinin bölgeden arazi almış olması, Kuveyt Suudi Arabistan gibi ülkelerden iş insanlarının çeşitli yatırımlar yapmış olması da Kanal İstanbul'un hangi saiklerle yapılacağına dair derin kuşku yaratmaktadır. Ayrıca projenin hangi bütçe ile yapılacağı, İBB'nin devre dışı bırakılması gibi hususlar da dikkat çekmektedir.

Hâlihazırda Hasankeyf'te yapılan barajın tarihi kenti sular altında bırakmış olmasının yarattığı sakıncalar devam ederken ve buna dair tarihi mirasa sahip çıkamamanın travması mevcutken yeni bir proje ile İstanbul'un da benzer sorunlarla baş başa kalacağı aşikârdır. Bu bahisle Kanal İstanbul Projesi; Hasankeyf ve Botan Vadisinin sular altında kalmasına etki eden sebeplerden ari değerlendirilmemeli ve ekoloji ile tarihi mücadele alanı genişletilmelidir.

İzah etmiş olduğum nedenler doğrultusunda Kanal İstanbul'un kamuoyuna duyurulduğu 2011 tarihi itibarıyla gerçekleşen değişikliklerinin incelenmesi, yaratılan spekülasyonlar neticesinde kimlere ne kadar maddi kazanç sağlandığına ilişkin iddiaların değerlendirilmesi, bilim insanlarının açıklamalarında yer alan ve projenin ekosistem, tarım alanları, susuzluk, deprem riski ve canlı yaşamına etkileri başta olmak yaratacağı tahribatın parlamento gündemine derhal ele alınması elzemdir.

1	ABDULLAH KOÇ		
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	HABİP EKSİK	IĞDIR	
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
15	PERO DUNDAR	MARDİN	
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
19	MENSUR IŞIK	MUŞ	
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	